

SATURNUS

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SATURNUS LJUBLJANA - LETO XIX - ŠT. 10, 11 - DECEMBER 1977

DELO MLADIH

Konferenca OO ZSMS Saturnus

Iz poročila predsednika OO ZSMS Saturnus Stojana Tršana — poročila predsednikov komisij — nova člana predsedstva Ivica Osijek in Miran Todori — delovni načrt.

V jedilnici nove tovarne avtoopreme je bila 17. novembra konferenca naše mladinske organizacije. Kljub majhni udeležbi je bila razprava dokaj živahna in v njej so sodelovali tudi vodilni delavci.

Predsednik je v svojem poročilu navedel akcije po mesecih skozi vse leto. Obdaritev žena ob 8. marcu, v aprilu so trije mladinci uspešno obiskovali enotedensko mladinsko politično šolo, v maju so se udeležili pohoda ob žici partizanske Ljubljane. Večja dejavnost je bila v juniju, ko je trideset mladincev sodelovalo na delovni akciji pri izgradnji vodovoda v Loškem potoku. Na tej akciji so delali tudi mladinci Jerebič, Korez in Šarčević, ki so bili poprej v brigadi na istem delovnem področju.

V juniju so naši mladinci obiskali Breginj, kot vemo, so naši mladinci podarili stari milijon dinarjev za novo šolo v tej vasi, tokrat pa so razdelili breginjskim šolarjem naše majice.

V juliju so jo mahnilo na morje. Ob obletnici ustrelitve Vide Pregarc so sodelovali pri pripravi in izvedbi žalne slovesnosti. V oktobru pa so izvedli uspeh dvodnevni izobraževalni tečaj v Kranjski gori.

Problematiko boljšega in širšega dela naše mladinske organizacije lahko strnemo v pet točk:

— premajhna zainteresiranost je posledica slabe aktivnosti nekaterih članov predsedstva in mladincev, ki so zadolženi za posamezne akcije;

— premajhna in neučinkovita propaganda za posamezne akcije (imenovana nova informativna komisija — Zorman, Todori);

— že dalj časa se srečujemo s problemom, da predpostavljeni po določenih oddelkih ne odobrijo izhoda za udeležbo na rednih sejah;

— slaba kadrovska politika. V pripravah na konferenco so ugotovili, da je nekaj mladincev odšlo iz tovarne, na njihova mesta v predsedstvu in komisije pa niso imenovali novih članov;

— neaktivnost mladih članov Zveze komunistov, ki jih je 41 od 149 članov OO ZSMS.

Komisija za izlete, delovne akcije in šport so izvedle po nekaj akcij, zaživeli pa nista komisiji za kulturo in SLO.

Komisija za IPD je kot glavno obliko svojega dela organizirala dva seminarja v Kranjski gori. Lanski je bil namenjen študiju Zakona o združenem delu, letošnji oktobrski pa je obsegal štiri aktualne teme.

1. Izvajanje ZZD v naši delovni organizaciji — kako daleč smo — in ugotovitev, da v nobeni od petih komisij za uredničenje ZZD ni mladincev do 27 let starosti!

2. Rezultati devetmesečnega poslovanja. Ugotovitev, da je bil poslovni uspeh DO in posameznih TOZD nad planiranimi obveznostmi in konjunktura iznad pričakovanj.

3. Ocena dela mladih v Saturnusu in delovni načrt. Zaradi nedelavnosti nekaterih članov bodo skrčili predsedstvo; med načrti je najvažnejše planirati več konkretnih akcij za izboljšanje dela na delovnih mestih. Izleti naj bodo le nagrada za udeležence akcij. Če udeležba na akcijah ne bo zadovoljiva, tudi izletov ne bo!

4. Na seminarju so se seznanili tudi s potekom Konference o evropski varnosti in sodelovanju.

Ob koncu je predsednik IPD komisije Zdravko Petrič ugotovil, da kljub naporom ni vidnejših premikov v razgledanosti in informiranosti mladih v zadnjih dveh letih.

*Vsem sodelavcem,
upokojencem, štipendistom,
članom kolektiva
v kadrovškem toku
in kupcem želijo
srečno in uspešno 1978*

samoupravni organi
družbenopolitične organizacije
kolegijski poslovodni organ
uredništvo Glasa Saturnusa

Nove investicije

Delavski svet delovne organizacije Saturnus je na temelju sklepov DS TOZD Tovarna embalaže z dne 10. 11. 1977 in DS TOZD Orodjarna in vzdrževanje ter soglasja TOZD Tovarna avtoopreme sprejel sklep, da se odobri vlaganje oziroma nakup strojne opreme v skupni vrednosti 56.285.481 dinarjev.

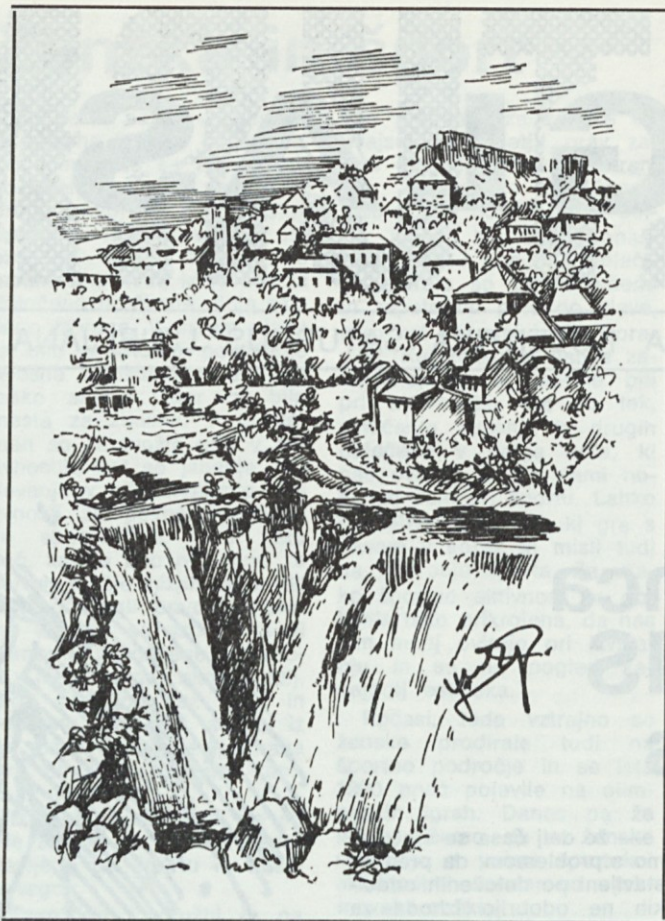
Celotni investicijski znesek rekonstrukcije proizvodnje tehnične embalaže znaša 53.208.692 dinarjev, nakup opreme za TOZD Orodjarna in vzdrževanje pa 3.076.789 dinarjev.

DS soglašja tudi z najetjem deviznega blagovnega kredita iz Italije, Švice in Nemčije ter z najetjem deviznega komercialnega kredita pri firmi WMW Export-import Berlin. Celotna investicija je namenjena naslednjim

ciljem: prilagoditev proizvodnje tržnim zahtevam, zamenjava starih, iztrošenih strojev, uvedba sodobne tehnologije, omogočanje zamenjave bele pločevine s HVT trakovi, izboljšanje kvalitete izdelkov, izboljšanje in varnosti delovnih pogojev, znižanju števila zaposlenih v proizvodnji in povečanje produktivnosti.

Na svoji seji 11. 11. 1977, so člani DS DO na podlagi predloga Predsedstva osnovnih organizacij sindikata potrdili delegata Saturnusa v Zbor delegatov krajevne skupnosti Zelena jama Marjana Dobriloviča in njegovega namestnika Eda Robiča.

Za delegata v Skupščino Splošne skupnosti za predelavo kovin SFRJ so predlagali glavnega direktorja inž. Miho Košaka.

nico potencialne kupce in jih prepričati o namembnosti, prednostih novitete. To sicer ne pomeni, da na sejmih ne rešujemo tudi tekočih zadev. Tudi te, vendar sejmi niso zaradi teh, pa čeprav moramo včasih tekočim problemom posvetiti večino časa.

Kje in kako smo razstavljali letos.

Najprej na Salonu avtomobilov v Beogradu. Naš nastop sodi v okvir grupacije ČIS (Čajevec, Iskra, Saturnus), njenega skupnega vsakoletnega nastopa v Beogradu. Skupno stojnico izmenoma vsako tretje leto postavi Saturnus. Letos nismo bili na vrsti. Poseben poudarek je bil na dodatni opremi in novih zadnjih združenih svetilkami za tovornjake, namenjene izvozu v SZ. Od tod tudi naša prisotnost na dnevu KAMAZA, in naše svetilke na razstavljenih tovornjakih KAMAZ, na predstavitvi teh vozil v Jugoslaviji. Prav naš nastop na dnevu KAMAZA in predstavitev tovornjakov KAMAZ, predstavlja za nas vrednost posebnega priznanja ob tekočih izvoznih poslih s SZ. Seveda je uspešna realizacija teh v prodajnem in proizvodnem smislu prava potrditev tega priznanja, še posebej glede na dolgotrajnost in zahtevnost priprav od začetkov do realizacije izvoza prvih količin teh svetilk.

Sejem bi bil mnogo učinkovitejši, če bi bil organiziran vsako drugo leto (kot npr.: Frankfurt, Milano, Geneva), ker je celotna jugoslovanska avtomobilska in njena spremljajoča industrija mlada in ne razpolaga s pretirano množico novitet. Tendenco dveletnega razmaka je že močno prisotna in se verjetno kmalu tudi uveljavi.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Naše sodelovanje na sejmih

Tradicionalna vloga sejmskih prireditev se je bistveno spremenila v obdobju enega samega desetletja. Pred de-

setimi leti so sejmi še vedno predstavljali parado vsega kar naredimo in so tudi predstavljali nek povprečen pre-

rez trenutnega stanja nacionalnega gospodarstva. Vse to še posebej velja za domače sejme splošnega značaja. Vsi se še spominjamo časov ko smo se kot šolarji ali že zaposleni vozili na šolske ekskurzije ali skupinske ogledse sejmov. Bilo je veselo, bili smo utrujeni od hoje, gledanja in sploh je bilo vtisov kar preveč. Na sejmi smo lahko videli stvari, ki jih v trgovinah ni bilo in podobno. Danes vsemu temu ni več tako.

V tem obdobju, v obdobju desetih let se ni spremenila samo zunanja podoba sejmov, zmanjšal množični obisk, spremenila se je predvsem poslovna, prodajna dejavnost. Tudi naši domači sejmi dobivajo podobo tujih sejmov, postajajo vse bolj specializirani, imajo tendenco skrajšanja poslovnih dni, sejme spremljajo posebne manifestacije kot simpoziji, srečanja strokovnjakov in podobno. Bistvena sprememba je vidna tudi v razstavljanju, podjetja namreč ne razstavlja več celotnih proizvodnih programov, temveč in pretežno le novitete in komercialno najbolj atraktivne izdelke.

Vse te spremembe niso šle neopazno mimo Saturnusa. Še pred petimi leti smo razstavljali skoraj celoten proizvodni program in pri tem zelo skrbno pazili, da ne bi pomotoma izpustili kakšne litografije, kakšnega našega kupca, pa čeprav je v vitrini bilo že nekaj konzerv iste dimenzije iste vrste.

V tistem času se je hitreje kot zunanja podoba spreminjala vsebina našega sejmskega nastopa. Sklepanje pogodb in prodaja na sploh, nekaj glavnih poslovnih predmet se je že prenesel na posebne sestanke za sklepanje letnih pogodb, ki niso imele nič skupnega več z razstavljanjem. Postopoma se je izoblikovala podoba današnjega sejmskega nastopa.

Poudarke dajemo predvsem novitetam. Ostale dejavnosti in njihovi proizvodi pa so zastopani predvsem s posameznimi reprezentanti. Novitete razstavljamo v potencirano večjem obsegu kot bi to sicer zaslužile.

Z novitetami si trudimo pridobiti, osvojiti ustrezna priznanja ali ustrezno strokovno publiciteto. Trudimo si z vabili poimensko povabiti na sejem, na našo stoj-

Društvo upokojencev Ljubljana — Zelena jama se upravi »SATURNUSA« lepo zahvaljuje za topel sprejem in za gostitev ob praznovanju »tedna upokojenca«. Hvaležni smo ker smo si lahko ogledali razne obrate in oddelke vaše tovarne.

Tovarni »SATURNUS« želimo veliko poslovnih uspehov v letu 1978.

Srečno!

Tovariško vas pozdravljamo!

Zagreb, 14. 11. 1977

Dragi Drugovi!

Povodom našeg zajedničkog
praznika Osveta Republike
vojvodstva čestitke
upućuje vam vaša
penzionerka
ANKA FERENČAK
ZELINSKA 15
41000 ZAGREB

Skupština radničkih i
poslovnih organizacija
Kamena

dodjeljuje

ZAHVALA

»SATURNUS« LJUBLJANA

na višegodišnjoj, uspješnoj
i plodnoj suradnji.

1977. 11. 14.

1977. 11. 14.

11. 11. 1977.

Nadaljevanje z 2. strani)

SAVROPAK je podobno kot **SALON AVTOMOBILOV** specializiran sejem embalaže, ki je organiziran vsako tretje leto in zato daje poleg pregleda triletnega razvoja grupacije vseh embalažerjev in proizvajalcev strojev za embalaranje pri nas, tudi pregled razvoja iste grupacije v svetu.

Pomladanski in jesenski zagrebški velesajem, sta tisti manifestaciji, ki sta postali toliko tradicionalni, da o sejmih sploh ne govorimo brez njih in mimo njih.

Želeli bi si, da odpade pomladanska prireditev in da s tem pridobi pomen jesenska. To bi si želela tudi

večina razstavljavcev. Vendar Radgoni. Sodimo, da smo prav s tem razstavljanjem uspeli. Rezultat obeh sejmov so prodorne novitete — dvo-komponentna embalaža in velika oglata konusna kanta.

Posebnost letošnjega razstavljanja je naša udeležba na Kmetijskem sejmu v Gornji Radgoni. To je na sejmu, ki naj bi postal v prihodnje osrednji kmetijski sejem pri nas. Sejem je v našem primeru pokazal primernost in namembnost za razstavljanje novitet iz programa ostale embalaže kupcem iz Slovenije in Hrvatske. Trdimo lahko, da smo prav na sejmi (Zagreb, Gornja Radgona) prodali novitete, da je prav zaradi njih bila pot od izdelave vzorcev do naročila izredno kratka. Tudi v daljšem obdobju nazaj ne poznamo tako kratke poti realizacije.

Ker temu sejmu v okviru republike Slovenije dajem poseben pomen, so našo stojnico obiskali najvišji državni in politični predstavniki, kot so tov. Kardelj z ženo Pepco, Miha Marinko, dr. Anton Vratuša, Milan Kučan in drugi.

Še nekaj o razstavljanju na sploh. Sejemske prireditve so postale izredno drage. Postavitev stojnice velikosti 200 kvadratnih metrov stane od 100 do 160 starih milijonov dinarjev. Takoj moramo povedati, da v našem primeru ni tako. Naš strošek ene

postavitve je največ 3 do 4 stare milijone.

Zakaj tako? Posedujemo pred leti nabavljeno komponentno računovodsko že skoraj odpisano konstrukcijo stojnice, ki pa je izredno lepo ohranjena. Imamo odlično izvežbano in usklajeno sejmsko ekipo, ki v naši režiji postavlja stojnico. Večino pripravljanih del opravimo doma. To je vsa opravila od projektiranja, pridobitve ustreznih postavitvenih dovoljenj do grafične opreme stojnice. Naš strošek postavitve vključuje tudi potkuse modernizacije stojnice. Letos smo tako na primer obnovili celotno električno instalacijo in večino kablovske, zamenjali s tirnično instalacijo.

Postavljanje stojnic predstavlja fizičen napor. Tega v

največji meri s celodnevnim delom opravijo tovariši iz sejemске ekipe, sledi aranžiranje in grafično opremljanje. Potem pa si mnogokrat tudi počitek oddahnemo.

Naša stojnica je z malo denarja običajno lepša in funkcionalnejša od mnogih astronomsko dragih, realiziranih z množico tujih najetih strokovnjakov. Poglavito pri tem ni toliko zadovoljstvo nad opravljenim, temveč predvsem to, da naša stojnica vedno dobro prezentira tradicijo, dobro delo našega podjetja, kvaliteto naših izdelkov.

Trudimo se s postavitvijo stojnice in z njenim celotnim izgledom zagotoviti in prezentirati ugled in raven, ki naj bo enaka poslovnosti in tradiciji po kateri nas poznajo kupci. Roman Kokalj

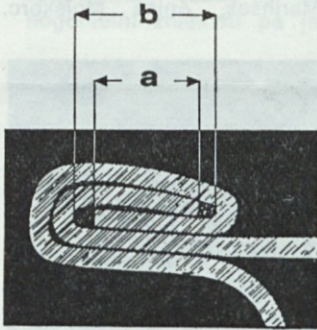

Novi priročniki

Letošnji seriji prospektov za embalažo in embalažne stroje, oziroma za zapirala, se sedaj ob koncu leta še pridružujeta dve tiskani, s področja embalaže.

Prva tiskanica je priročnik **TABELE — KROŽNI ZGIB**. Ta priročnik vsebuje tabele o stisnjivosti in služi za izračunavanje stopnje prekritja ali stopnje stisnjivosti krožnega zгиба. Priročnik je namenjen strokovnjakom v konzervni industriji — pa njihovo vsakodnevno uporabo pri meritvah in kontroli. Letošnja izdaja priročnika predstavlja razširitev izdaje podobnega in prvega priročnika te vrste pri nas iz leta 1971, izdanega ob petdesetletnici obstoja Saturnusa. Nova izdaja razširja tabelarično področje tudi na pločevine do debeline 0,18 mm, izdaja iz pred sedmih let pa je poznala spodnjo mejo debeline pločevine 0,24 mm. To pa tudi nakazuje smer razvoja in prizadevanj v proizvodnji konzervnih doz in konzervnih doz in konzervnih doz. Na koncu tega priročnika, je tabelam dodano poglavje, oziroma tabela za delo s profil projektorjem, to je za delo z modernjšim in sodobnejšim pripomočkom od pretežni meri do sedaj uporabljene mikrometra za meritve v zvezi s krožnim zglobom.

di ta je naslednik podobnega izpred sedmih let. Letošnji je manjši po obsegu in vsebuje le novitete zadnjih let. Opremljen je na enak način in tudi vsebuje enake podatke kot njegov predhodnik. Ko ga listamo, ugotovimo, da so v njem zastopani izdelki rezultat osnutkov, ki jih je

posredovala v tisk tiskarna in propaganda. Tudi razmerje med obema je približno enako. Izbor zastopanih novih izdelkov v katalogu je bil

a \ b	3.5	3.4	3.3	3.2	3.1	3.0	2.9	2.8	2.7	2.6	2.5	2.4	2.3	2.2	2.1	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5
0.5	14.3	14.7	15.2	15.6	16.1	16.6	17.2	17.8	18.5	19.2	20.0	20.8	21.6	22.6	23.8	25.0	26.3	27.8	29.4	31.2	33.3
0.6	17.3	17.6	18.2	18.7	19.4	20.0	20.6	21.4	22.2	23.0	24.0	25.0	26.0	27.3	28.6	30.0	31.6	33.3	35.3	37.5	40.0
0.7	20.0	20.3	21.2	21.9	22.6	23.3	24.1	25.0	25.9	26.9	28.0	29.2	30.5	31.8	33.3	35.0	36.8	38.9	41.0	43.7	46.7
0.8	22.8	23.5	24.2	25.0	25.8	26.7	27.6	28.6	29.6	30.8	32.0	33.4	34.8	36.4	38.0	40.0	42.0	44.5	47.0	50.0	53.4
0.9	25.7	26.5	27.3	28.0	29.0	30.0	31.0	32.2	33.3	34.6	36.0	37.5	39.1	41.0	42.8	45.0	47.3	50.0	53.0	56.3	60.0
1.0	28.6	29.4	30.3	31.2	32.3	33.3	34.5	35.7	37.0	38.5	40.0	41.7	43.7	45.5	47.7	50.0	52.7	55.6	58.8	62.5	66.7
1.1	31.4	32.4	33.4	34.4	35.5	36.7	38.0	39.3	40.7	42.3	44.0	45.7	47.8	50.0	52.3	55.0	57.8	61.2	64.7	68.7	73.3
1.2	34.3	35.3	36.4	37.5	38.7	40.0	41.4	42.8	44.5	46.2	48.0	50.0	52.2	54.6	57.3	60.0	63.2	66.7	70.7	75.0	80.0
1.3	37.2	38.3	39.5	40.1	42.0	43.3	44.8	46.5	48.2	50.0	52.1	54.2	56.6	59.2	61.9	65.0	68.5	72.2	76.5	81.3	86.7
1.4	40.0	41.3	42.5	43.7	45.3	46.7	48.3	50.0	51.8	53.7	56.0	58.3	60.8	63.7	66.7	70.0	73.6	77.7	82.3	87.5	93.3
1.5	43.0	44.3	45.5	47.0	48.5	50.0	51.7	53.6	55.6	57.7	60.0	62.6	65.3	68.3	71.5	75.0	79.0	83.4	88.3	93.7	100
1.6	45.7	47.0	48.5	50.0	51.6	53.3	55.2	57.2	59.3	61.6	64.0	67.0	69.6	72.7	76.3	80.0	84.3	88.9	94.2	100	
1.7	48.7	50.0	51.7	53.3	55.0	56.7	58.6	60.7	63.0	65.4	68.0	70.0	74.0	77.4	81.0	85.0	89.5	94.5	100		
1.8	51.5	53.0	54.7	56.7	58.0	60.0	62.2	64.3	66.7	69.3	72.0	75.0	78.2	81.2	85.7	90.0	94.7	100			
1.9	54.3	56.5	57.7	59.3	61.3	63.3	65.6	67.7	70.3	73.2	76.2	79.3	82.6	86.4	90.5	95.0	100				
2.0	57.3	58.7	60.7	62.7	64.7	66.7	69.0	71.4	74.2	77.0	80.0	83.4	87.0	91.0	95.2	100					
2.1	60.0	61.7	63.7	65.7	67.5	70.0	72.4	75.0	77.8	80.6	84.0	87.5	91.3	95.5	100						
2.2	62.7	64.7	66.7	68.8	71.0	73.3	75.8	78.6	81.5	84.6	88.0	91.7	95.7	100							
2.3	65.8	67.7	69.7	71.8	74.3	76.7	79.3	82.2	85.3	88.6	92.0	95.8	100								
2.4	68.6	70.6	72.8	75.0	77.5	80.0	82.7	85.7	88.8	92.3	96.0	100									
2.5	71.5	73.6	75.7	78.3	80.7	83.3	86.3	89.2	92.7	96.2	100										
2.6	74.3	76.5	77.7	81.3	83.7	86.7	89.7	92.8	96.3	100											

narejen na osnovi ocen o tržni interesantnosti in na podatkih o dosednji prodaji. Katalog smo pogrešali že nekaj časa, kar je bilo najbolj

očitno pri prodaji popolnih novosti. Pričakujemo, da bosta oba priročnika dobro služila svojemu namenu. R. K.

NA DOLGO POT Z NAŠIMI HALOGENSKIMI LUČMI

S posredovanjem Jugoslovanske ambasade v New Delhiju, smo dobili gornjo fotografijo tov. Milosavljevića, sicer tiskarja iz beograjskega grafičnega zavoda, ki se je napolnil s »stoenko« v Indonezijo. Na vozilu je imel montirane naše dolge halogenske luči, o katerih pravi v pismu, da so mu odlično pomagale v peščenih neurjih in tudi sicer, ker na vsej tej dolgi poti vozniki prav malo upoštevajo evropske prometne navade in pravila — najpogosteje vozijo samo z dolgimi nezasenčenimi lučmi. Kot pravi v pismu pa se da z našimi dodatnimi lučmi vsakogar »opomniti«, da prižge kratke. Naša ambasada potrjuje, da je Milosavljević imel v Delhiju prometno nesrečo, sam voznik pa nas je prosil, da mu pošljemo nove luči. Ker je najverjetneje to prvi voznik, ki je v eni smeri opravil tako dolgo pot z našimi lučmi, smo mu jih poslali z avionom. Pričakujemo novih fotografij z nadaljevanja poti. R. K.

Jubilanti dela so proslavljali

Prazniki so običajno prijetne spremembe v vsakdanjem življenju. Prijetne predvsem zato, ker nam nudijo dovolj časa in možnosti za izražanje in sprejemanje drobnih pozornosti, ki jih pri vsakdanjem delu zanemarjamo.

Tudi v Saturnusu je bil tak praznik, slavljenec je bilo nič manj kot 121 med njimi kar 26 s 30-letnim stažem, sledilo jim je 33 dvajset letnikov in 62 desetletnikov; moram pa reči, da število njih iz leta v leto usiha, čemur pa je vzrok zelo močna fluktuacija v gotovem obdobju.

Skromno proslavo ob tako lepem jubileju jim je kolektiv pripravil 12. 10. v prostoru tovariške menze. Udeležba je bila zadovoljiva, kar potrjuje, da se slavljenec v naši sredi dobro počutijo.

Iz razgovorov z njimi se da sklepati, da je njihov občutek pripadnosti kolektivu tako močan, da nas tudi v bodoče ne nameravajo zapustiti. Zrasli so z delom in povežalo jih je delo. Ljubijo ga, tako kot ljubijo Saturnus. Pravijo, da se ta občutek ljubezni s starostjo stopnjuje. V tridesetih, dvajsetih in desetih letih se marsikaj zgodi, vse ne teče vedno gladko, marsikdaj zahteva delo izrednih naporov, ki jih je mo-

goče premagati le z delavno zavestjo in tovariško pomočjo vseh.

To je poudaril tudi generalni direktor Miha Košak v toplem uvodnem tovariškem nagovoru, kateremu sta sledila dva skeča naše dramske skupine in obdaritev slavljenec. Po končanem »ceremonialu« je sledila večerja in že je bil tu trenutek, ko se je dalo zaplesati, saj se poskočnim vižam veselih Litijčanov res ni mogel nihče upirati. Kmalu se je slišalo vse več govorjenja, pogovoriti so se imeli kaj, saj jim samo delo med delovnim časom onemogoča sprostitev in tako zbrani so le malo-kdaj, obenem pa med njimi ni neznanih obrazov, to pa je povod k še večji sprostitvi — tukaj so samo pravi domači Saturnužani, pridni in dobri. Dobro vince jih je še bolj razveselilo, lepe poskočne viže pa vabile na ples. Kogar so srbele pete, si je tu lahko dal duška, žal pa je bilo pomanjkanje plesalcev.

Takšno je bilo slavlje; ob tem ne smemo pozabiti, da je polovica slavljenec med tistimi, ki so nosili največjo težo dela, odpovedovanja, odgovornosti in prizadevnosti, da je današnja podoba Saturnusa takšna. Prav tem ka-

drom se moramo zahvaliti za ustvarjeno vzdušje enotnosti in medsebojnega sodelovanja ter tovarištva. To navado moramo ohraniti in jo prenašati na nove generacije, ki vsak dan dopolnjujejo in pomlajujejo naše vrste. Vsak novo sprejeti mora med nami zaživet, počutiti se mora resnično NAŠ, tako, da bo ob takih dogodkih, kakršen je bil današnji, doživel čustva zadovoljstva, kakor mi danes.

Da, vsak slavljenec uživa v čustvu zadovoljstva, obenem pa je ponosen ker je tudi njegovo delo pripomoglo k slovesu Saturnusa, saj je v času njegovega službovanja Saturnus prerasel v veliko tovarno kovinske embalaže in svetlobne avtomobilske opreme, znane po vsej Evropi, Aziji in Afriki.

Ob koncu se vsem jubilantom še enkrat zahvaljujemo za nesebično in požrtvovalno delo z željo, da bi še naprej z enakim elanom prispevali k razvoju našega podjetja.

EDO ROBIČ

★

30 let neprekinjenega dela v Saturnusu so praznovali:

Majda Alič, Vida Babnik, Angela Brezigar, Ivanka Bučar, Leopoldina Cerovac, Amalija Demšar, Fani Erbežnik, Fani Granda, Marija Hribar, Viktor Jarc, Zofija Jozelj, Ivanka Magister, Julka Marinšek, Anica Mojškerc,

Marija Muzga, Marija Otorepec, Silva Plečko, Antonija Roš, Edvard Robič, Olga Serbec, Frančiška Skubic, Martina Škarja, Duša Turek, Marija Vodopivec, Ela Zupančič, Elizabeta Žerak.

štaršič, Franc Vehovec, Ema Vičar, Neda Vran, Anton Zavrli, Slavka Zajc, Viktor Zemljak, Nežka Zrimšek, Marija Žagar, Janez Zeleznik.

★

★

20 let neprekinjenega dela v Saturnusu so praznovali:

Vasilija Artnak, Nada Ban, Marjan Bernik, Gizela Bilanče, Frančiška Blatnik, Anton Bolta, Marica Božič, Marija Brezovnik, Milka Cigić, Rozalija Cimerman, Anica Čevna, Joža Črnek, Avgust Dolčič, Anka Gajič, Kristina Habič, Rozalija Horvatić, Polona Hrižič, Ivanka Jereb, Nada Jejič, Jože Koren, Marija Kogoj, Fani Kores, Marija Kogoj, Fani Kobal, Darinka Kovač, Fani Kralj, Marija Krušič, Jože Lokar, Janez Lunar, Fani Marženko, Jože Mejač, Anton Meserko, Fani Mejač, Janez Medič, Leopold Miklavčič, Frančiška Nartnik, Štefka Novak, Hermina Novak, Rozi Ogulin, Marica Pintar, Hinko Pok, Fani Podgornik, Lado Prošek, Angela Purić, Greta Rešetarević, Marjana Ritlop, Ana Sivka, Marija Skubi, Karel Smrekar, Anica Smrekar, Hermina Šalamon, Dušan Šebenik, Marija Šu-

10 let neprekinjenega dela v Saturnusu so praznovali:

Franc Bavec, Danica Bučar, Jože Cerar, Vera Cimerman, Olga Filipović, Marjan Gradišek, Fani Ipavec, Ivan Jakša, Boris Jenko, Izidor Jug, Marjan Kobal, Justina Krese, Emil Kurent, Roman Lakner, Franc Mihelič, Cecilija Ošljaj, Alojz Petek, Miroslav Pavlovič, Branko Pipan, Majda Pibernik, Zdravko Porenta, Stane Studen, Tatjana Stopar, Ivana Valka, Anton Veselko, Stanislav Zupan.

Jugoslavijo, zemljo mira, u tebi su ljudi sretni svi. Tvoja lepota srce mi dira, tobom se svuda pomisimo mi.

Domovina

Domovina je naša majka, koja nas brižno čuva. Sretna sam što u njoj, sunce slobode sija.

Zato volim domovine, svaku stopu, svaki kamen, nikada i nikome nećemo dati da ugasi njezin plamen.

Jožica Vidoš

Smo pa trmasti Saturnužani! Ne ukrepi in tudi vreme nas ne ustavijo, da ne bi pred drugo uro že stali pred izhodom.

Bila sva izgubljena, pa sva se našla

(izpoved alkoholikove žene — povzeto po knjigi DOLGA POT — Janez Rugelj)

Ko sta se spoznala je bil fant veseljak in le redkokdaj se ga je napil, takrat si je domišljal, da je zabaven, bil pa je nadležen. Za njegovo občasno popivanje je vedno našel kakšno opravičilo, saj po značaju ni bil slab, bil je varčen in delaven.

Teden pred poroko je prihajal vsak dan pijan. Veliko je prejkala in se prepričevala, da se ne bo poročila ker je tak. Vendar so jo tolašili in jo spodbujali, ženska si da duška z jokom, moški pa s pijačo.

Poročila sta se. Poročna noč je preživela s skrajno pijanim, zoprnim možem. Po enem letu se jima je rodil prvi otrok. Med nosečnostjo pa je mnogokrat čakala v

stalni negotovosti ali bo prišel trezen ali vinjen.

Otroka je bil zelo vesel, pazil je na njega, ko je žena bila v službi.

Ko se je rodil še drugi otrok, je doma bilo veliko dela, dan je bil prekratek, da bi se še možu posvečala kot prej. Čutil se je odrinjena, svoje udobnosti ni bil pripravljen zamenjati in žrtvovati za družinsko življenje, pijančevanje se je nadaljevalo. Na moža se ni mogla več zanesti. Zamenjala je službo, uredila varstvo, za družino je sama skrbela, mož je imel časa na pretek. Vedno pogosteje je prihajal pijan, ženi ne očitke ni mirno prenašala, začeli so se prepiri in pretepi.

V službi se je zameril vsem sodelavcem, saj so oni morali delati namesto njega, kadar je bil pijan. Sledili so

opomini, vendar ni pomagal.

Resnico, da ima moža alkoholika ni hotela sama sebi priznati, zakaj bi ravno ona bila tista črna ovca s to nesrečo. Saj alkoholik je propadel človek, zavržen in odpisan.

Vsak dan je trepetala kakšen bo mož ko se vrne domov. Kako se obnaša v službi? Postala je živčna, v službi ni mogla več dobro opravljati dela, otroke je zanemarjala.

Premišljevala je o ločitvi, vendar ni vedela kam bi šla in kaj bodo rekli drugi. Tudi drugi moške pijejo pa žene potrpijo. Našli bi sto razlogov da jo oblatijo, nihče pa ni vedel kako hudo ji je. Trdno odločena, da bo moža zapustila je spokala stvari in odšla domov k materi. Prišel je za njo, objubljal ji, da ne bo več pil, verjela mu je in se vrnila. Ko se je popivanje nadaljevalo je premišljevala kako bi se rešila tega morečega življenja.

Prišla je do spoznanja, da okolica samo obsoja ni pa pripravljena pomagati. Bilo ji

je vseeno kaj bodo rekli starši, sorodniki, sosedi, edino ni vedela kaj bo odgovorila otrokoma, ko jo bodo vprašali zakaj nimata očeta, kaj je naredila, da bi ga obdržala in ali je bila ločitev res potrebna.

Ločitev mu je med prepričanjem večkrat omenila, vendar se ji je le ironično smejal. Ni vedela, da alkoholiku ne sme samo govoriti ampak ukrepati. Z jadikovanjem, razglabljanjem, cincanjem in prošnjami alkoholika samo spodbujamo.

Zadnje leto je doma bilo nevzdržno. Mož je bil od alkohola popolnoma odvisen. Začeli so se bolniški staleži, vzrok je vedela ona in v službi. Bila je besna zaradi njegovega odnosa do službe in malomarnosti do zaslužka.

Počasi se je začelo tudi možu svitati, spoznal je kako drsi navzdol, a pomagati se ni mogel.

V službi je dobil opomin pred izključitvijo. Žena se je opogumila in vložila vlogo za ločitev.

Ko je sprevidel dejstva se je odločil za zdravljenje.

Zdaj se mož že cel mesec zdravi. Vsako soboto ga žena z otroki obišče in sodeluje pri zdravljenju. Sprva, ko je hodila na obiske je vladala neka čudna tišina, otroka sta se pogovarjala in tiščala k materi. S časom sta si imela veliko povedati, obiski so bili prekratki. Otroka sta komaj čakala, da vidi-ta očeta in mu povesta kaj je novega. Začelo se je novo življenje, ki ga do takrat nista poznala. Zdaj sta šele videla, kako je prepričanje med starši prizadel otroka. Saj ko je mamica jokala, sta tudi otroka jokala z njo in jo tolašila. Ko sta videla spremembo, sta s strahom v očeh in z neprikrito grozo spraševala ali se res ne bosta več prepirala. Kako sta morala trpeti ko sta živela v taki razvalini življenja. Nista dobila tistega, kar bi morala dobiti — nevsiljive nežnosti. Pred otroki ni bilo mogoče prikrivati bolečine, poznala sta le žalostno mamico in pijanega očeta.

Pripravila socialna delavka
Marja Sedlaček

Dvoriščni zapisi

Rubrika s tem naslovom naj bo, smo pred časom rekli. »Naj« je zmeraj samo želja. Večkrat smo jo sicer uresničevali, pa je počasi zamrla. Obnovimo jo, smo rekli na uredništvu. In popestrimo jo s slikami. Rečeno — storjeno.

Za prvo sliko je »kriv« zbor delavcev embalaže, da se obnovi — modernizira odlagališče pločevinastih odpadkov in rampa nasproti oddelka samostojnih pokrovov. Doslej je tam stala stara, lesena uta in ni dolgo tega, da se je pod viličarjem skoraj udril strohnel pod. V eni naslednjih številki bomo priobčili novo sliko novega odlagališča!

V predzadnji številki našega glasila se je pojavila izvorna fotografija ploščatih kljuk dvigala, spetih s sodobno elzettko. »Glas Saturnusa gre do konca«.

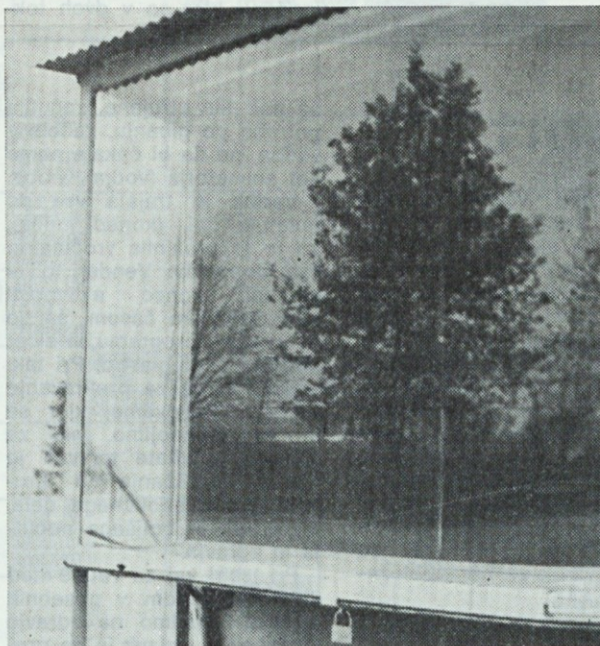
Tale slika je iz Zaloga. Vsi poznamo ubogo, v nebo vpijočo vitrino. Ni dolgo — šele poldrugeto leto — je tega, ko je informativna služba zaprosila za obnovo vitrine: zamenjavo zarjavelih polomljenih ključavnic, novo steno in pleskanje. Z navadnim izvijačem smo jo odpirali, da je bila opremljena ob pomembnih obletnicah in dogodkih. Nikoli ni bila prazna.

Ob tednu požarne varnosti so jo na zanimiv, svojstven način uredili gasilci naše zaloške desetine in ŠLI

DO KONCA. Zaklenili so jo z novo, svetlo in opominjajočo obešanko...

(Če se na sliki vidi odboj urejenega dvorišča pa je znak, da je steklo vitrine umito).

Igre z žogo so v naši delovni organizaciji tradicionalno priljubljene. Posebej nogomet. Mali. Poprej so se sprijemali debeli in suhi, sodobno pomehanje v nogometni znanosti pa je sedaj med poročenimi in

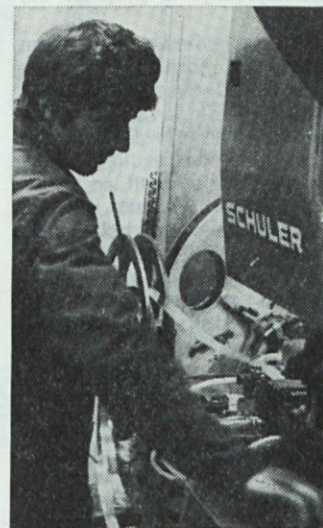
»ledik«. Zaradi obilice obveznega gradiva (kar ni moja krivda) pričujoča slika doslej še ni bila objavljena. Hud boj sem videl, izid tako vsi veste, moj predlog podpisa pa se glasi: »A dej no, sej ga nism zanalaš«.

Pozdravljeni do naslednjč

jagr

Novi znak KUD Vide Pregarc

Natančno delo

OSTANI

Nočem ostati sama.
Ostani, ljubi me še.
Tako lačna sem tvoje ljubezni.
Tako malo te poznam.
In tako rada te imam.
Še vedno bi te rada ljubila.
Verjemi mi, dragi
Ne bi te rada izgubila.

Biserka Habula

Lenčka je odšla

Smo ena od večjih ljubljanskih delovnih organizacij, saj se število zaposlenih v zadnjem času vedno suče nad 1800 članov. Zaradi številčnosti, pa ni nič čudnega, da skoro ne mine mesec dni da ne bi kdo odšel v zasluženi pokoj in tako nas je s prvim oktobrom zapustila tudi naša dolgoletna sodelavka LENČKA TONI.

Z izjemo dveh let, kar je službovala v kovinski direkciji, točneje od 1947—1949, je bila vseskozi zaposlena v Saturnusu kot statistik, kjer je tudi dočkala svoj zasluženi pokoj.

Lenčka, rojena Ljubljanka izhaja iz številne družine, saj je bilo doma petnajst otrok, od katerih je danes še enajst živih. Hči očeta železničarja je kaj kmalu, bolj rečeno že v rosnih deklinskih letih stopila na trnovo pot življenja. Mama ji je pri

petnajstemu otroku umrla in z ozirom na to, da je bila Lenčka ena od starejših sester, je tedaj vse breme gospodinjstva padlo na njena ramena; zato lahko rečemo, da ji ni bilo z rožicami poslano. Zaradi njene težke mladosti, pa je v njej vznikla marljivost, katera se je odražala vse do današnjih dni in kot takšno smo jo v našem kolektivu tudi poznali.

Kot že rečeno, se je leta 1950 zaposlila v Saturnusu, leto kasneje pa že v tovarniškem prostovoljnem gasilskem društvu prevzela blagajniške posle in jih urejala vse do upokojitve, prav tako je bila več let režiser naše dramske skupine in le njej gre zahvala, da ta sekcija ni povsem zamrla, seveda tudi njeno poklicno delo zasluži vso pohvalo.

Lenčka je odšla od nas, s tem pa ni rečeno, da ni več naša, saj se tudi sama ni mogla popolnoma odreči kolektivu, v katerem je dočkala jesen svojega življenja in na katerega jo veže toliko spominov; odločila se je, da bo še ostala povezana z nami preko dramske sekcije, ki jo bo še nadalje prostovoljno vodila.

Lenčki želimo, še mnogo zdravih, vedrih in brezskrbnih let življenja ter se ji od srca zahvaljujemo, za njeno nesebično in požrtvovalno delo, katero se gotovo odraža tudi v rasti našega kolektiva.

EDO ROBIČ

REKA 1977

V soboto, v zgodnjih jutrajnih urah smo že drveli po avtocesti proti Reki. Sendvič in sok za zajtrk med vožnjo. v Ilirski Bistrici postanek za kavo (ura še ni bila sedem) in prispeli smo na Reko. Rečani — predstavniki MGK so nas prijazno sprejeli, povabili na zajtrk, saj ne gre, da bi tekmovali s praznimi želodci in že smo si ogledali igrišča lepo urejenega športnega centra, ki ga ima MGK nedaleč od tovarne. V center je vključeno štiristezo kegljišče, dva pokrita balinišča, strelišče, teniško igrišče, namiznoteniško igrišče na strehi in ostali potrebni prostori.

Nogometaši pa so se odpravili na nogometno igrišče INE (zanje ni bilo pokritega igrišča), kjer so v dveh tek-

mah zabili 15 golov. Neprestano rosenje jim ni škodilo in zbrlo morale, drugače pa je vplivalo na nasprotni moštvi, saj sta skupaj dosegli en časten zadetek.

Kegljačem se je godilo bolje, saj so bili na suhem. Samo, kroglice niso in niso za devale. In končna uvrstitev: le odlično tretje mesto.

Balinarji so izkoristili možnost metanja krogel na pokritem terenu in so balinali in balinali. Prvo tekmo so zmagali kar se da prepričljivo. Bili so res pravi »strupi«, tako da so drugo tekmo

skrajšali za štiri punte. Pa ne zato, ker bi se nasprotniki ustrašili — zaradi časa, kajti med tem so strelci že končali, prav tako šahisti in neprestano smo pričakovali razglasitev rezultatov.

In tudi tu, kakor pri organizaciji so se gostitelji dobro izkazali. Za vse panoge in mesta so pripravili diplome in kolajne. Strelci, balinarji, šahisti in nogometaši so osvojili zlate kolajne, kegljači pa za tretje mesto bronasto.

Po res športnem in prijateljskem srečanju in obilnem kosilu, kar lahko potrdi vsak od nas, smo zadovoljni odbrzeli domov.

TOM

Ženska in šport

(Nadaljevanje iz prejšnje št.)

Za uveljavitev v vrhunskem športu se mora ženska marsičemu odpovedati in trdno trenirati, celo dva do trikrat na dan. Primerjava rezultatov nam pove, da rezultati žensk ne zaostajajo dosti za rezultati moških. Ženska, ki veliko trenira sicer izboljša razmerje med težo mišic in težo tolišče v prid teži mišic, vendar pa pri tem izgubi »negibno potrebne in koristne rezerve v zvezi z materinstvom« kot pravi prof. dr. N. Kurelič.

Vsako zmerno udeleževanje v katerikoli športni panogi ne škodi zdravju, zato se lahko tudi ženske ukvarjamo s športom. Ni potrebno da tekmujejo ampak lahko gojimo šport le v rekreativni obliki. Žal večina žensk same sebe ovirajo v tem pogledu. Zgovarjajo se, da žena, ki hodi v službo, nima časa še za popoldansko rekreacijo. Zraven pa še moški pritegnejo svojo vižo, saj dobro vedo, da bi morali tudi sami poprijeti za kakšno delo tisti čas, ko bi se žena rekreirala. Moški se težko odpovedo svojemu vsakdanu, medtem ko to čisto samoumevno pričakujemo od žene, so pač navajeni na ugodno in lagodno življenje, kakršnega so jim nudile njihove mamice, pozabljajo pa na to, da si

tudi žene včasih zaželejo prosto urico. Tako kot govorimo o aktivnem in pasivnem počitku med delovnim časom, lahko rečemo tudi za popoldanski počitek. Žena naj bi se vsaj enkrat do dvakrat na teden ukvarjala s športno aktivnostjo. Izbor aktivnosti je zelo velik in prepričana sem, da bi vsaka ženska našla sebi primerno aktivnost. Poleg tega pa menim, da bi bilo manj stokanja zaradi glavobolov in drugih vzrokov bolečin, ki so večjih vzrok za nerazpoloženje.

Upam, da bodo moške z razumevanjem sprejeli odločitev svoje žene, za rekreacijo, saj sami vedo in občutijo, kako je šport koristen za zdravje. Če ženske kljub razumevanju moža ne bodo našle sebi primerne aktivnosti, jih vabim, da bi se začele udeleževati prostih vaj in športnih aktivnosti vsaj v času delovnega dne, ko bomo pričeli uvajati rekreacijo v redno prekinitev in posebno prekinitev dela.

Naj omenim, kar še vse delavke in delavci ne vedo, da smo s tako obliko rekreacije začeli v računovodstvu in IBM oddelku že koncem februarja. V času dodatnega odmora so ženske izvajale proste vaje, ki so pozitivno vplivale na organizem. Po nekaj tednih vadbe so vadeče same ob določeni uri, ko so

se počutile utrujene, začutile potrebo po gibanju, začele z vadbo, ne da bi čakale name kot animatorja (vodja) vadbe.

Vadba je trajala vse do poletnih dni, (konec junija), ko jo je prekinila vročina in čas dopustov. Vendar to ni pomenil konec aktivnosti med delovnim časom, saj je še vedno v programu, in sicer popestrena z glasbo. Pri taki vadbi ne gre za pretiravanje niti za tekmovanje, kjer se močno preznojimo, niti za športne rezultate temveč je namen sproščanja od utrujajočega in enoličnega dela, razvedrila in boljšega počutja in zdravja.

Pri izbiri vaj za vadbo med delovnim časom v posebnih odmorih mislimo na zdravje delavcev in delavk in na preprečevanje oziroma počasnejši razvoj profesionalnih in civilizacijskih boleznih kot so: nervoze, infarkt, srčne bolezni in bolezni ožilja, alkoholizem, nikotinizem, narkomanija in podobno.

Upam, da se boste ob tem članku malo zamislili in počasi ugotovili, da je športno-rekreativna oblika dejavnosti resnično primerna in koristna.

E. K.

GLAS SATURNUSA, glasilo delovnega kolektiva delovne organizacije Saturnus, 61000 Ljubljana, Ob železnici 16, telefon 44-466. Ureja uredniški odbor: Marjan Susman — predsednik, Bogomir Jeklič — podpredsednik, člani Ferdinand Čerček, Sašo Kralj, Zdravko Petrič, Janez Ulaga, Dragica Zupančič. Odgovorni urednik Janez Grčar. Tiska: Tiskarna Ljubljana, Ljubljana. Rokopisov in nenaročenih slik ne vračamo. — Po mnenju Sekretariata za informacije IS Skupščine SR Slovenije, št. 421-1/77 z dne 8. 9. 1975, je glasilo oproščeno temeljnega davka na promet proizvodov.

	GRAM	JUŽNOAM. DOMAČA ŽIVAL	ARABSKI FILOZOF (IBN SINA)	STRAN (OKRAJ)	SOMBOR	SPLAV (LAT.)	GORSKI VZPON	ZDA (ORIG.)	POLMER	REKA V SEVERNI AMERIKI	GOROVJE V SZ	MESTO V GRČIJI	STAR SLOVAN	INDUSTRIJA NAFTE IZVRŠNI ODBOR	ZAPORED. ČRKI V ABECEDI	PREHLAD	AVSTRILA	
																	ST. GRŠKA KOLONIJA NA POLOBO HALKIDIKI	
		MOTORN VOZILO ZA PREVOZ POTNIKOV								PRIKRIT POSMEH								
		RUSKA VAŠKA SKUPNOST			OSVEŽILNA PIJACA OREL V GER MITOLOGIJI				FIN. ARH. (ALVAR) IVAN PRIJATELJ						HOLMIJ TROPSKI KUŠČAR			
		AKTINIJ		NAPLAČILO IGRA Z ŽOGICO				ESKIMSKA KOČA IZ SNEGA GL. MESTO JEMENA				AKADEM. KLUB	DOMAČA ŽIVAL BIKOBORC					
		LETNI GOZDNI POSEK					ZDRAVL. V BELGIJI NAJVEČJI IT. PESNIK				NASKOKI NAVALI 4. RIMSKI KRALJ							
		GRADBENI MATERIAL							RADIJ TITograd			PERZIJSKI POGLAVAR ANTON OCVIRK					NÖRD HRVASKI PESNIK VLADIMIR	
Y ZVEPLO	GRŠKA BOGINJA NESREČE	OGLJIK "SANDOKAN" (BEDI)	GOSPOD (ČESKO) TANKA TKANINA		ŠP TENIŠKI IGRALEC TOV. ČEKOL. IN PEČIVA (SLAV. POŽEGA)								NEM. FILOZOF IMMANUEL LITERARNA ZVRST				SLOVENSKI JEZIKOSLOV. VEC (ANTON)	
LET. TELO Z REAKT. POGONOM				IVO ZORMAN		GOL POPOTNI LADIJSKI DNEVNIK			REKA NA HRVAŠKEM									
TANKA TKANINA				TOVARNA V KAMNIKU RANOCEL- NIK, MAZAR								OSEBNI DOHODEK			ZAGREB LADJA ZA PREVOZ GORNA			
REJEC ČEBEL					FIGURA PRI ČETVERKI LIMITED							MOTORN KOLO						
DUŠIK	VEZNIK MOTEN PO- TEK ŽIVLJ. PROCESOV		ŽENSKO IME (AMALIJA)				ZIMSKO- SPORTNO SREDIŠČE V ŠVICI						DOLGOREPA TROPSKA PAPIGA EDEN OD RIM. GRČEV					
PRIVATNA GOSPOD. DEJAVNOST			SLOV. TEDIK ZA MLADE UMIKANJE						BOR		NASPROTJE OD NOČI SKUPNA NOTACIJA SKLADBE			NANO MOJZESOV BRAT		NEMČIJA DEL FOTOGR. APARATA		
NOBELIJ		ENO OD GESEL FRAN. REVOLUCIJE	URAN	PRISLOV ILJUŠIN					PTIČ Z LEPIM OKRASNIM PERJEM ŽILE OD- VODNICE				GORSKI REŠEVALNI ČOLN				NORVEŠKI PESNIK (IVAR ANDREAS)	
VZKLIK PRI BIKO- BORBAH			ČAS BREZ VOJNE TREMOL		MAKEDON. KOLO VEZANA TKANINA			REKA V ŠVICI PRI- TOK RENA TONA					GAMICASTA RASTLINA PRAVO					
ZAPIRALNA NAPRAVA ZA TEKOČINE					FOSFOR	ZNAMKA TUJIH CIGARET IRIDIJ						PTIČ S SEVERNIH MORIJ						
300-400M VISOKA PLANOTA V ZDA					KOVAČIČ OSKAR	IT. DENAR. ENOJA REKA V NEMČIJI			KONEC POLOTOKA OPUS			OKUSNA MORSKA RIBA TANTAL					VISOKA IGRALNA KARTA GL. MESTO GREIJE	
TOVARNA ZDRAVIL V LJUBLJANI		POD	SLOV. SLIKAR (MEŠKO) NEUMEN			ŽIVLJEN- SKA TEKOČINA	VNETJE UŠESA TROPSKI LENIVEC						ANGLEŠKO SVETLO PIVO DRAG KAMEN					
ODBOJKAR. KLUB IZ LJUBLJANE						ČASTNI- ŠKI ČIN							SLOVEN. PESNIK (ŽUPANČIČ)					
TRITIJ	SPLOŠNI LJUBŠKI ODPOR FRAN. PESNIK IN POLITIK (ALPHONSE)			AKTINON		RIJEKA KALIJ		MLADIČ PRI GOVEDU	EDEN OD SAMOGLAS. PRIPovedNO PESNIŠTVO							ARABSKI ŽREBEC	MAMA MATI	
DARITVENI PROSTOR, ŽRITVENIK				DEL TE- LESA (DVOJINA)			KATRAN STRELNO OROŽJE, SAMOKRES					1977 DECEMBER 31 	PEČ POKRATINA V VIETNAMU					
VALJEVO					VARNOSTNI SVET	IRSKA (ORIGINAL)	POJEDLSKA KULTURA PREDMETI, KI VIŠE NA STENAH				JAPONSKI POLITIK (KAKUEI)	12. ČRKA V ABECEDI ROKOMETNA ZVE ZA JUGOSLAVIJE	VOLT- AMPER	VZPETINA BLIZU BEOGRAD	ANGLEŠKA NIKALNIKA	21. ČRKA V ABECEDI BIVŠI PRED. MEHIKE (GARCIA)		
AMERICIJ		HRVAŠKI SKLADATELJ (KRSTO)																
BIVŠI KITAJSKI VODITELJ ... CE TUNG																		
GREDA PRI NALOŽENEM VOZU SENA ALI SLAME					POLOTOK MED ČRNIM IN AZOVSKIM MORJEM	GOST. LOKAL V LJUBLJANI NAZIV ZA VOJVODINCA		PRIMORSKA DOMAČA JED	FRANCOSKI POPEVKAR (CHARLES) DUBOVNIK V ALEKSANDRII									
GRŠKA ČRKA					TVORBA V PANJU SAT JE	ČIPKARSKA TEHNIKA BIVŠI JAP. TELOVADEC							OČE, ATI STARORIM- SKI POZ- DRAV				GNIDE	
FIGURA			REKA V SLOVENIJI MOLIBDEN				MESTO NA PORTUGALSKEM					KALORIJA (OKRAJ) ANTON NANUT				RUTENIJ RADIJ		
INDIJ		GL. MESTO FILIPINOV REAUMUR						NAUK O NRAVEH, ETOS										
SPOLNI OBSEDE- NEC								KOROŠKI SKUPINSKI LJUDSKI PLES					NAJVEČJI RUĐNIK ŽEL. EROVE RUDE V SFZ 3 JOD			BOGOVI V GERM. MITOLO- GIJI		

